

vint a cura dels infants, als quals els donen «una varena d'avellanera ta tocà el *řebúř*» (Saunc, 1965)

Rebutjable, rebutjador; rebutjall; rebutjament De *repudiar: repudiació, repudi, repudiament*

¹ Ho seria també un cast. vg *repuchar*, si verament existeix com afirmà GdDiego (RFE VII, 136), de la paraula del qual sempre és lícit dubtar, no adduint proves, sempre propens com és a confusions i tendencioses inexactituds. També cita un «alt-arag» *repyar* (*Caract. del Dial. Arag.*, p. 12; i *Contrib.*, 143), però no hi ha altra prova que la del leon ant que cito a dalt, amb el qual deu fer un embull — ² En part, però, en aragonès, hi degué haver supervivència hereditària amb conservació sorda de la *r*-intervocàlica segons fonètica alt-aragonesa, car el mot és viu i popular, en variants pròpies, en el NE d'Aragó, no sols fins a l'últim extrem de Ribagorça, sinó més enllà: Benasc *rebuyá* «rehusat», «*rubby*. rehuso, cat *rebug*» (Ballarín, *Dicc Ben*), i veg el testimoni de Saunc en els DERIV A la zona d'Alquézar amb *-p*: «*repyu*: lo último de un depósito o montón» (Arnal Caveró. amb una variant que interpreto *řepuč*; Rohlf's grafia *reputy*, *Dicc Pir. Arag*)

REC, 'rierol, xaragall, canal', 'barranquet', mot germà del port i gall *rego*, lleon i ast. *riegu*, gascó occid *arrèc* i llgd *rèc*, id, emparentats amb el basc *erreak* 'rierol, xaragall', 'barranquet', 'ribera', origen incert, però en totes les llengües la vocal correspon a una *ř* oberta primitiva (incompatible amb la *ř* del ll *řigare* 'irrigar'), i correspon a una base comuna *řEK(U)*, segurament pre-romana, i més aviat ibero-basca que indoeuropea, car és difícil que hi hagi relació amb l'eslau comú *řeka* 'riu', pitjor amb el cèlt. *řICA* 'solc' (d'on el cat *řega*, cf *řec*), i és gairebé enterament segur que no té res a veure, per l'origen, amb *regar*, ll *řIGARE*: per la indicada raó fonètica, per l'escassa relació entre els significats, i tenint en compte que el mot és estrany a la major part de les llengües romàniques. □ ¹ *doc*: molt freqüent (en la forma arcaica *rego*) en docs cat. dels Ss. IX, X, XI etc.

Ens consta que està conservat en el pergami original, de l'any 865, d'un dels docs. més antics, referent al Conflent, vessant N del Canigó (riu Literà, cap a Taurinyà i Rodés), on s'anomenen «la *vallis Confluentana*, la *villa de Prata*, le village voisin de *Mata*, dont on apprend qu'il a été fondé une génération auparavant, le *villare d'Avellanetum* et celui d'*Arbocia*, le lieu dit *Lusconem*, et les rivières de *Tede* [la Tet], le *řivum Literanum* cum suo *řego*» (*RhR* xxviii, 1964, 18): aquí sembla tractar-se d'un rec de molí, o canal lateral, que prenia aigües del riu Literà En un altre doc. ross. original, de 877. «molino cum suo *řego* et cum suo *řepud-acquis*» relatiu a un Pallejà i curiosament transcrit i autenticat en la col·lecció Moreau (II, 174)

N'hi ha encara docs. un poc anteriors (no tinc nota si originals, però establerts amb tota la tècnica cartològica de Ramon d'Abadal), a l'extrem NO «in *řigu* qui discurrit de castro Miralgas» any 851: es tracta del

castell i llogaret de Miralles, part centro inferior de Ribagorça (prop de Casserres i Pilzà), però entre grans muntanyes, i el castell de Miralles és en un serrat alt, per tant no es pot tractar de cap sèquia ni canalet de regatge; en un altre del mateix any «in *řigo* qui discurrit de ---»; «in *řigum* qui descendit de ipsa fonte» en un de 856; «in *řigo* discurrere de ---» en un d'Ovarra (Alt Isàvena) de 989, veg els textos en *Els Comtats de Pallars i Ribagorça* d'Abadal (pp 43, 46, 50 i 281) Aquí, doncs, tenim el cas excepcional d'una grafia amb *ř*, segurament per influència dels ll. *řigare* i *řrigus* (acció llatinitzant que sovint sorprenen en els docs arcaics de Ribagorça) S'observarà que, altrament, hi ha *e* en tota l'altra documentació antiga

¹⁵ També el trobo força sovint en el *Cartulari* de St. Cugat del Vallès, que si no tot és d'aquesta comarca, sí que correspon de ple a la zona del català més central «molinare vel molente molino cum suo capudmolo [CAPUT MOLUM 'cap d'amunt de les moles'], et suo *řego*» a 921; «mulinos cum *řegos*», compulsat amb el pergami original, a 1064, «de occiduo, in ipso *řego* qui discurrit ad ipsam domum» a. 1121 (*Cart SCugat* I, p 14; II, 305, II, 52)

També a la zona barcelonina corresponen «tam su-
²⁵ per quam suptus *řego*, silvis, garricis, aquis» a. 928 (*BABL* v, 109). es tracta, doncs, d'una grossa artèria o important canal que travessa un terme, partint-lo pel mig, i deixant boscos i garrigues tant dessota com damunt del seu curs; en un de 1032, es tracta de certes cases del raval de Barcelona «subtus ipso *řego*» (Ca. Candi, *MiscHiCat* I, 75), on es deu tractar del famós *řegomir* (avui encara hi ha el carrer del *řegumí* prop de la plaça de St. Just un centenar de metres a l'O. de Casa la Ciutat, que jo frequentava a causa d'un parent en l'any 1912), que passava arran al peu Oest de la nostra Arx Sacra, prenent nom de *řir* Comte de Barcelona (946-966); potser el mateix en «ad ipso *řego* de Barchinona, prope ipsos mulinos de littoris maris» a 1050 (id., id I, 190) Del Vallès és també «molendinos --- cum eorum *řegos* et glevars et cacavars», doc. de 1043 de Riells del Vallès (MiretS, *El més antic text lit català*, 7). I en regula un ús un doc de 1370 a Sant Celoni: «no gos trencar la dita aygua de la dita resclosa --- sinó en aquell dia que los és assignat --- e que encontinent --- que la age a tornar al *řech*» (*BABL* XII, 132)

D'altra banda no és menys freqüent en el terç meridional del Prnc: «molinos --- cum ipsas resclosas vel resclosaribus, cum ipsos *řecos*, cum *řep-recos* [o sigui la deu o punt d'arrencada d'un rec, cf. supra *řepud molum*] et ipsos restroladors [veg. *TOLDRE*, mena de comporta] et cum ipsos cacaus ['els carcavars d'un molí'] et ipsos escurrentibus et ipsas pescatas» (veg *PEIXERA*), donació de l'Espluga de Francolí pels comtes bessons de Bna (que MiretS, o c p 9, data de 1080, i no sé si és el mateix que un que també conté el nostre mot, i el mateix MiretS publicà referent a l'Espluga en els seus *TemplH*, p. 299, però datant-lo de 1079)

⁶⁰ I molt sovint en el *Cart* de Poblet: «damus ut quan